

SAURASHTRA UNIVERSITY

CURRICULUM AND CREDIT FREMEWORRK
OF
SANSKRIT (PAPERS)
FOR
BACHELOR OF ARTS PROGRAMME
(AS PER NEP 2020)
(Effective from June, 2023)

Semester V to VI

Proceedings of the meeting of the Board of Studies Under-Graduate Sanskrit held on 28.02.2025 at Meeting Room, Saurashtra University Campus, Rajkot, presided over by Dr. M. K. Moliya (Chairperson).

અભ્યાસક્રમ આનુસંગિક બાબત

૧. Program outcomes અને Program specific Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ? હા
૨. અભ્યાસક્રમ અન્તર્ગતના ઓર્ડિનન્સ તથા રેગ્યુલેશન પ્રવેશ, પરીક્ષા અને પરિણામને ધ્યાને લઈ દર્શાવેલ છે ? હા
૩. આ અભ્યાસક્રમમાં Multiple Entry and Exit ની જોગવાઈ કરેલ છે ? હા
૪. આ અભ્યાસક્રમ NEP 2020 ને ધ્યાને લઈ યુજીસી દ્વારા પ્રકાશિત કરાયેલ Curricular and Credit Frame Work for 4 Year Under Graduate Program ગાઈડલાઈન્સ તથા રાજ્ય સરકારશ્રીના તા. ૧૧/૦૭/૨૦૨૩ ના ઠરાવ મુજબ તૈયાર કરવામાં આવેલ છે? હા
૫. IKS તથા VAC આનુસંગિક અભ્યાસક્રમ તથા બાસ્કેટ રાજ્ય સરકારશ્રીના તા. ૧૧/૦૭/૨૦૨૩ના ઠરાવ મુજબ તૈયાર કરવામાં આવેલ છે? હા

Course Structure

Semester 5

Sr. No.	Course Type	Course Code	Title of the Course	Course Credit
✓ 1	Discipline Specific Core (Major)	DSC 501	લઘુસિદ્ધાંતકૌમુદી (નિયતાંશ)	4
✓ 2	Discipline Specific Core (Major)	DSC 502	ભાષાવિજ્ઞાન	4
✓ 3	Discipline Specific Core (Major)	DSC 503 (As per IKS)	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અ. ૦૧ થી ૦૮	4
✓ 4	Interdisciplinary Courses (Minor)	IDC 501	મહાકવિ ભાસરચિત 'પ્રતિમાનાટક'	4
✓ 5	Interdisciplinary Courses (Minor)	IDC 502	ભામહ કૃત કાવ્યાલંકાર- પરિચ્છેદ-૧	4
✓ 6	Skill Enhancement Course	SEC 501	મહાકવિ કાલિદાસરચિત 'મેઘદૂત' (પૂર્વમેઘ)	2
Total Credits				22

અભ્યાસક્રમ આનુસંગિક બાબત

1. Program outcomes અને Program specific Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા
2. અભ્યાસક્રમ અન્તર્ગતના ઓર્ડિનન્સ તથા રેગ્યુલેશન પ્રવેશ પરીક્ષા અને પરિણામને ધ્યાને લઈ દર્શાવેલ છે? હા
3. આ અભ્યાસક્રમમાં Multiple Entry and Exit ની જોગવાઈ કરેલ છે? હા
4. આ અભ્યાસક્રમ NEP 2020 ને ધ્યાને લઈ યુજીસી દ્વારા પ્રકાશિત કરાયેલ Curricular and Credit Frame Work for 4 Year Under Graduate Program ગાઈડલાઈન્સ તથા રાજ્ય સરકારશ્રીના તા. ૧૧/૦૭/૨૦૨૩ ના ઠરાવ મુજબ તૈયાર કરવામાં આવેલ છે? હા
5. IKS તથા VAC આનુસંગિક અભ્યાસક્રમ તથા બાસ્કેટ રાજ્ય સરકારશ્રીના તા. ૧૧/૦૭/૨૦૨૩ના ઠરાવ મુજબ તૈયાર કરવામાં આવેલ છે? હા

Course Structure

Semester 5

Sr. No.	Course Type	Course Code	Title of the Course	Course Credit
1	Discipline Specific Core (Major)	DSC 501	લઘુસિદ્ધાંતકૌમુદી (નિયતાંશ)	4
2	Discipline Specific Core (Major)	DSC 502	ભાષાવિજ્ઞાન	4
3	Discipline Specific Core (Major)	DSC 503 (As per IKS)	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અ. ૦૧ થી ૦૯	4
4	Interdisciplinary Courses (Minor)	IDC 501	મહાકવિ ભાસરચિત 'પ્રતિમાનાટક'	4
5	Interdisciplinary Courses (Minor)	IDC 502	સાહિત્યશાસ્ત્ર : મમ્મટકૃત 'કાવ્યપ્રકાશ', (ઉલ્લાસ ૧ અને ૧૦)	4
6	Skill Enhancement Course	SEC 501	મહાકવિ કાલિદાસરચિત 'મેઘદૂત' (પૂર્વમેઘ)	2
Total Credits				22

P.M.
M.B.
M.B.
J.S.J
P.M.M
J.S.J

Saurashtra University

Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020

Subject: **Sanskrit**

B.A. Semester - V Discipline Specific Core (Major) ✓

Course (Paper) Name & No.: **DSC 501 લઘુસિદ્ધાંતકૌમુદી (નિયતાંશ)**

Course (Paper) Unique Code:

Exam Time Duration: 2 Hrs

Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	5	Discipline Specific Core	4	50	50	-	100

Course Outcomes:

- સંસ્કૃતના પાણિનીયવ્યાકરણનો પરિચય મેળવે
- સંસ્કૃતભાષાની સ્વરસંધિઓથી માહિતગાર થાય.
- સંસ્કૃતભાષાના વિભક્ત્યર્થોથી અવગત થાય.

૧. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા

૨. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા

૩. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા

૪. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N

૫. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N

૬. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા

૭. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા

૮. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા

Course Contents:

Unit -1	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી, સંજ્ઞાપ્રકરણ, સૂત્ર ૦૧ - ૧૪
Unit-2	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી, અવ-સન્ધિપ્રકરણમ્, સૂત્ર ૧૫ - ૩૦
Unit-3	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી, અવ-સન્ધિપ્રકરણમ્, સૂત્ર ૩૧ - ૬૧
Unit-4	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી, વિભક્ત્યર્થાઃ, સૂત્ર ૮૧૧ - ૮૧૮
Unit-5	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી, વિભક્ત્યર્થાઃ, સૂત્ર ૮૧૯ - ૯૦૬

Reference Books:

1	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી, પંપુનમુદ્રણ, દિલ્લી, જવાહર નગર, બંગલો રોડ, મોતીલાલ બનારસીદાસ, શ્રીવિશ્વનાથશાસ્ત્રી, ૧૯૭૭
2	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી ૧૯૯૮, વારાણસી, કૃષ્ણદાસ અકાદમી, વ્યાખ્યાકાર શ્રી ગિરીશકુમાર ઠક્કુર,
3	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી, (ભાગ તૃતીય) વ્યા, ભેમી પ્રકાશન, ભીમસેન શાસ્ત્રી, લાજપતરાય માર્કેટચ, ૬-દિલ્લી, સં. ૨૦૦૮
4	લઘુસિદ્ધાન્તકૌમુદી (પંચસંધિ તથા વિભક્ત્યર્થ પ્રકરણ), ડૉ. અનિલભાઈ દ્વિવેદી, વેદ પ્રેસ, જામનગર, ૨૦૦૩.
5	વ્યાવહારિક સંસ્કૃત વ્યાકરણ, ડૉ. હર્ષદેવ માધવ, પાશ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.

નોંધ: ૧. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટેજ આપવું.

Saurashtra University							
Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020							
Subject: Sanskrit							
B.A. Semester - V		Discipline Specific Core (Major)					
Course (Paper) Name & No.: DSC 502 ભાષાવિજ્ઞાન ✓							
Course (Paper) Unique Code:							
Exam Time Duration: 2 Hrs							
Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	5	Discipline Specific Core	4	50	50	-	100
Course Outcomes:							
- ભાષાની ઉત્પત્તિ, વ્યાખ્યાઓ વગેરેના ક્રમમાં સંસ્કૃતભાષાની ઉત્પત્તિ વગેરેનું જ્ઞાન મેળવે. - સંસ્કૃતનાં ભાષાવૈજ્ઞાનિક અધ્યયનો અને તેની પદ્ધતિઓ વગેરે વિશે જાણે. - સંસ્કૃતભાષાના વેદકાલીન ધ્વનિઓ અને તેનાં સ્વરૂપો તથા વ્યવહારો વગેરેથી માહિતગાર થાય.							
૧. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા							
૨. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા							
૩. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા							
૪. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N							
૫. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N							
૬. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે ? હા							
૭. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબની વિષય છે ? હા							
૮. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે ? હા							
Course Contents:							
Unit -1	ભાષાની વ્યાખ્યા, લક્ષણો, વિશેષતા, અંગો અને પદ્ધતિઓ						
Unit-2	ભાષાવિજ્ઞાન અને અન્ય વિજ્ઞાન, ભાષાવિજ્ઞાનનાં પ્રયોજનો, 'ભાષા' વિજ્ઞાન કે કળા?						
Unit-3	ભાષાનાં વિવિધ વર્ગીકરણો, ભાષાનું આકૃતિમૂલક અને પારિવારિક વર્ગીકરણ, ભારોપીય ભાષાઓનું મહત્વ, ભારત-ઇરાનીશાખા અને સતમ્-કેન્તુમ્ વર્ગ						
Unit-4	સંસ્કૃત ભાષાની ઉત્પત્તિ, વૈદિક સંસ્કૃત, વૈદિક સંસ્કૃત અને અવેસ્તાની ભાષા						
Unit-5	ધ્વનિવિજ્ઞાન, 'ધ્વનિ' એટલે શું?, ધ્વનિ-પરિવર્તનનું સ્વરૂપ, ધ્વનિ-પરિવર્તનનાં કારણો,						
Reference Books:							
1	સંસ્કૃતનું તુલનાત્મક ભાષાવિજ્ઞાન, સંપા. જિતેન્દ્ર દેસાઈ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.						
2	સંસ્કૃતનું ભાષાશાસ્ત્રીય અધ્યયન, ડૉ. ભોળાશંકર વ્યાસ, અનુ. ડૉ. હર્ષદેવ માધવ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.						
3	ભાષાવિજ્ઞાન કે સિદ્ધાન્ત, ડૉ. જયપ્રકાશ નારાયણ દ્વિવેદી, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.						
4	તુલનાત્મક ભાષાવિજ્ઞાન एवं संस्कृत का भाषाशास्त्रीय अध्ययन, वीरजसिंह, प्राप्तिस्थान, पार्श्व पब्लिकेशन, अहमदावाद.						
5	संस्कृत भाषा की संरचना, डॉ. डी. डी. शर्मा, प्राप्तिस्थान, पार्श्व पब्लिकेशन, अहमदावाद.						
નોંધ: ૧. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટેજ આપવું.							

Saurashtra University

Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020

Subject: **Sanskrit**

B.A. Semester - V

Discipline Specific Core (Major)

Course (Paper) Name & No.: **DSC 503, શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા, અ. ૦૧ થી ૦૯** ✓

Course (Paper) Unique Code:

Exam Time Duration: 2 Hrs

Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	5	Discipline Specific Core	4	50	50	-	100

Course Outcomes:

- સંસ્કૃતની દાર્શનિક પરંપરાને સમજે.
- ભારતીય દર્શનમાં શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના સ્થાનને જાણે.
- શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાની માનવીય જીવનમાં ઉપયોગિતાને વિચારે.

૧. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા

૨. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા

૩. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા

૪. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N

Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N

૫. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N

૬. દ્વિત્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા

૭. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા

૮. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા

Course Contents:

Unit -1	ભારતીય ષડ્દર્શનો, ભારતીય દર્શનોનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ, ભારતીય દર્શનની વિશેષતાઓ,
Unit-2	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય ૧ થી ૨
Unit-3	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય ૩ થી ૪
Unit-4	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય ૫ થી ૬
Unit-5	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય ૭ થી ૯

Reference Books:

1	ધર્મશાસ્ત્ર કા ઇતિહાસ, ડૉ. પાંડુરંગ વામન કાળે, ભાગ ૧ સે ૫, ઉત્તર પ્રદેશ હિન્દી સંસ્થાન, લખનઉ, ૧૯૬૩ સે ૧૯૯૨
2	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા (સંપૂર્ણ), ડૉ. શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
3	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા એક નૂતન અભિગમ, ડૉ. કુસુમબા જાડેજા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
4	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાનો કર્મયોગ, ડૉ. હેમરાજભાઈ પટેલ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
5	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાનો ભક્તિયોગ, ડૉ. હેમરાજભાઈ પટેલ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.

નોંધ: ૧. શ્લોકપૂર્તિ અધ્યાય-૨, શ્લોક ૫૫ થી ૭૨ સ્થિતપ્રજ્ઞનાં લક્ષણોમાંથી પૂછવી.

૨. શ્લોકોનો અનુવાદ તથા સમજૂતિ માત્ર અધ્યાય ૦૧ થી ૦૯માંથી જ પૂછવા.

૩. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટેજ આપવું.

Saurashtra University							
Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020							
Subject : Sanskrit							
B.A. Semester - V		Inter-disciplinary Courses (Minor)					
Course (Paper) Name & No.: IDC - 501 સંસ્કૃત નાટક (ભાસકૃત 'પ્રતિમાનાટક') ✓							
Course (Paper) Unique Code :							
Exam Time Duration : 2 Hrs							
Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	5	Inter-disciplinary Courses	4	50	50	-	100
Course Outcomes:							
• 'પ્રતિમાનાટકમ્' કે કથાનક સે પરિચિત હોંગે । • ભારતીય સંસ્કૃતિ કી વિરાસત કા જ્ઞાન પ્રાપ્ત હોગા । • 'પ્રતિમાનાટકમ્' મેં નિહિત કવિ ભાસ કી નાટ્યકલા, જીવન ઓર કવન સે અવગત હોંગે ।							
૧. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા ૨. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા ૩. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા ૪. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N ૫. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N ૬. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા ૭. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા ૮. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા							
Course Contents:							
Unit -1	કવિલક્ષી તથા કૃતિલક્ષી સમીક્ષા						
Unit-2	'પ્રતિમાનાટકમ્', અંક - ૧ અને ૨						
Unit-3	'પ્રતિમાનાટકમ્', અંક - ૩ અને ૪						
Unit-4	'પ્રતિમાનાટકમ્', અંક - ૫ અને ૬						
Unit-5	'પ્રતિમાનાટકમ્', અંક - ૭						
Reference Books:							
1	ભાસ કે નાટક, સ્વ. પં. ચન્દ્રશેખર ઉપાધ્યાય, ભાગ-1, પ્રથમ સંસ્કરણ, ૨૦૦૧, નાગ પબ્લિશર્સ, દિલ્હી.						
2	પ્રતિમા-નાટકમ્, શ્રી રામચન્દ્ર મિશ્ર, હરિદાસ-સંસ્કૃત-ગ્રન્થમાલા, ૨૦૮, ચૌખમ્બા સંસ્કૃત સીરિઝ-આફિસ, બનારસ-૧						
3	સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય, ડૉ. તપસ્વી નાન્દી, યુનિ. ગ્રંથનિર્માણબોર્ડ, ગુજરાત રાજ્ય, તૃતીય આવૃત્તિ, ૧૯૯૬.						
4	ભાસ, લે. વી. વેંકટાયલમ્, અનુ. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર, પ્રથમ આવૃત્તિ, ૧૯૯૧.						
5	મહાકવિ ભાસ, ડૉ. ઊર્મિ શાહ, ડિવાઈન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ, ૨૦૦૭						

નોંધ: ૧. શ્લોકોનું ભાષાંતર તથા સંદર્ભો માત્ર અંક ૦૧ થી ૦૪માંથી જ પૂછવા.
 ૨. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટેજ આપવું.

Saurashtra University							
Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020							
Subject: Sanskrit							
B.A. Semester - V		Inter-disciplinary Courses (Minor)					
Course (Paper) Name & No.: IDC 502 ભામહ કૃત કાવ્યાલંકાર- પરિચ્છેદ-૧ ✓							
Course (Paper) Unique Code:							
Exam Time Duration: 2hr.							
Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	5	Inter-disciplinary Courses	4	50	50	-	100
Course Outcomes:							
- સંસ્કૃતના સાહિત્યશાસ્ત્રથી પરિચિત થાય - આચાર્ય ભામહના જીવન અને સમયથી માહિતગાર થાય. - કાવ્યના પ્રકારો, કાવ્યરચનાનો હેતુ, પ્રયોજનો, દોષ, પ્રકાર, મહાકાવ્યનાં લક્ષણો વગેરેથી અવગત થાય.							
૧. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા ૨. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા ૩. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા ૪. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N ૫. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N ૬. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા ૭. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા ૮. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા							
Course Contents:							
Unit -1	સાહિત્યશાસ્ત્રના જુદાજુદા સંપ્રદાયો, આચાર્ય ભામહનું જીવન, સમય, કવન અને કાવ્યશાસ્ત્રને વિશિષ્ટ પ્રદાન.						
Unit-2	'કાવ્યાલંકાર- પરિચ્છેદ-૧' કાવ્ય પ્રયોજન, હેતુ, અને વ્યાખ્યા.						
Unit-3	'કાવ્યાલંકાર- પરિચ્છેદ-૧': કવિ પ્રશસ્તિ, શબ્દવિવેક, કાવ્યમાં અદોષતા, કાવ્યમાં અલંકાર.						
Unit-4	'કાવ્યાલંકાર- પરિચ્છેદ-૧' કાવ્યમાં દોષ અને દોષનિવારણ, ભાષાગત દોષો.						
Unit-5	'કાવ્યાલંકાર- પરિચ્છેદ-૧' 'કાવ્ય વર્ગીકરણ', મહાકાવ્ય, કથા, આખ્યાયિકા અને મુક્તકનાં લક્ષણો						
Reference Books:							
1	Bhamaha, Kavyalankara, by Devendranath Sharma, Patna, 1962						
2	અલંકારશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો, પ્રા. સી. વી. મહેતા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.						
3	કાવ્યાલંકાર- આચાર્ય ભામહ, સંપાદક, ડૉ રમેશ મ. શુક્લ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.						
4	ભારતીય સાહિત્ય વિચાર મંજૂષા, ખંડ ૧ અને ૨, ડૉ. રમેશ સુંદરજી બેટાઈ, યુનિવર્સિટી ગ્રનથનિર્માણ બોર્ડ, ૧૯૭૫						
5	કાવ્ય લક્ષણ અને પ્રયોજન, ડૉ. આર. એન. કાથડ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, ૨૦૧૦						
6	સંસ્કૃત કાવ્યશાસ્ત્રમાં કાવ્યોત્પત્તિ, ડૉ. આર. એન. કાથડ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, ૨૦૧૦						

નોંધ : ૧. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટજ આપવું.

Saurashtra University

Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020

Subject: **Sanskrit**

B.A. Semester - V Inter-disciplinary Courses (Minor)

Course (Paper) Name & No.: IDC 502 સાહિત્યશાસ્ત્ર: મમ્મટકૃત 'કાવ્યપ્રકાશ' (ઉલ્લાસ ૦૧ અને ૧૦)

Course (Paper) Unique Code:

Exam Time Duration: 2hr.

Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	5	Inter-disciplinary Courses	4	50	50	-	100

Course Outcomes:

- સંસ્કૃતના સાહિત્યશાસ્ત્રથી પરિચિત થાય
- આચાર્ય મમ્મટના જીવન અને સમયથી માહિતગાર થાય.
- કાવ્યના પ્રકારો, કાવ્યરચનાનો હેતુ, કાવ્યરચનાનાં પ્રયોજનો, વિવિધ કાવ્યાલંકારો વગેરેથી અવગત થાય.

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા
2. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા
4. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N
5. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N
6. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા
7. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા
8. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા

Course Contents:

Unit -1	સાહિત્યશાસ્ત્રના જુદાજુદા સંપ્રદાયો, આચાર્ય મમ્મટની વિદ્વતા
Unit-2	આચાર્ય મમ્મટનું જીવન, સમય અને કવન, 'કાવ્યપ્રકાશ'ની કારિકાઓ, 'કાવ્યપ્રકાશ'નું દ્વિકર્તૃત્વ
Unit-3	'કાવ્યપ્રકાશ'નો પ્રથમ ઉલ્લાસ: સમીક્ષાત્મક પ્રશ્નો, સંદર્ભપંક્તિઓ
Unit-4	'કાવ્યપ્રકાશ'નો દસમો ઉલ્લાસ: ઉપમા (પૂર્ણોપમા), ઉત્પ્રેક્ષા, રૂપક, અપહ્રુતિ તથા શ્લેષ અલંકારોનાં લક્ષણો, સ્વરૂપ અને ઉદાહરણો
Unit-5	'કાવ્યપ્રકાશ'નો દસમો ઉલ્લાસ: પ્રતિવસ્તૂપમા, દૃષ્ટાંત, દીપક, તુલ્યાયોગિતા તથા વ્યતિરેક અલંકારોનાં લક્ષણો, સ્વરૂપ અને ઉદાહરણો

Reference Books:

1	કાવ્યપ્રકાશ, સં. આચાર્ય વિશ્વેશ્વર, જ્ઞાન મંડલ, વારાણસી, ૧૯૬૦.
2	અલંકારશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો, પ્રા. સી. વી. મહેતા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
3	મમ્મટકૃત કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ ૧ અને ૧૦), સંપા. વિજયકુમાર ર. દવે, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
4	કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ - ૧, ૨, ૩ અને ૧૦), ડૉ. શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
5	કાવ્યપ્રકાશ (ઉલ્લાસ - ૧, ૨, ૩ અને ૧૦), ડૉ. સુરેખાબેન પટેલ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.

નોંધ: ૧. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટેજ આપવું.

Saurashtra University							
Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020							
Subject: Sanskrit							
B.A. Semester - V							
Skill Enhancement Course							
Course (Paper) Name & No.: SEC 501, મહાકવિ કાલિદાસકૃત 'મેઘદૂત' (પૂર્વમેઘ) ✓							
Course (Paper) Unique Code:							
Exam Time Duration: 1hr.							
Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	5	Skill Enhancement Course	2	25	25	--	50
Course Outcomes:							
- સંસ્કૃતના ઊર્મિકાવ્યોની પરંપરાથી પરિચિત થશે. - કવિ કાલિદાસના જીવન, સમય તથા કૃતિઓનો પરિચય પ્રાપ્ત કરશે. - સંસ્કૃતકાવ્યોમાં પ્રણયભાવની વિશિષ્ટ પ્રસ્તુતિથી અવગત થશે.							
૧. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા ૨. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા ૩. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા ૪. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N ૫. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N ૬. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા ૭. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા ૮. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા							
Course Contents:							
Unit -1	મહાકવિ કાલિદાસનું જીવન, કવન, સમય, કાલિદાસની શૈલી, કાલિદાસકાલીન સમાજ						
Unit-2	દૂતકાવ્યની પરંપરા અને મેઘદૂતનું સ્થાન, મેઘદૂતનો સાહિત્યપ્રકાર, મેઘદૂત ખંડકાવ્ય તરીકે, ઊર્મિકાવ્ય તરીકે, દૂતકાવ્ય તરીકે, સંદેશકાવ્ય તરીકે						
Unit-3	કાલિદાસનું પ્રકૃતિનિરૂપણ, પ્રણયભાવના, ઉપમાઓ, મેઘદૂતનું શીર્ષક, મેઘમાર્ગ, ઉજ્જયિનીવર્ણન,						
Reference Books:							
1	સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ, પ્રોફે. જિતેન્દ્ર દેસાઈ, પાશ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.						
2	મેઘદૂતમ્, વ્યાખ્યાચતુષ્ટયોપેતમ્, સંપા. પં. શ્રીબ્રહ્મશંકર શાસ્ત્રી, ચૌખમ્બા, વારાણસી, ૧૯૬૨						
3	કાલિદાસ વ્યક્તિ તથા અભિવ્યક્તિ, પ્રભાકર કવઠેકર, નાગ પબ્લિશર્સ, દિલ્લી, ૨૦૦૯						
4	'મેઘસન્દેશ:', મ.મ. ટી. ગણપતિ શાસ્ત્રી, અનન્તશયનસંસ્કૃતગ્રન્થાવલિ, ગ્રન્થાઙ્ક-૬૪, ત્રિવેન્દ્રમ્, કૈસ્તાબ્દા: ૧૯૧૯						
5	મેઘદૂતમ્, સંપા. મિથિલાપ્રસાદ ત્રિપાઠી, કાલિદાસ સંસ્કૃત અકાદમી, ઉજ્જૈન, ઈ.સન્ ૨૦૦૭						

નોંધ: ૧. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટેજ આપવું.

૨. આ પેપરમાં ભાષાંતર પૂછવાનું નથી.

અભ્યાસક્રમ આનુસંગિક બાબત

૧. Program outcomes અને Program specific Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે ? હા
૨. અભ્યાસક્રમ અન્તર્ગતના ઓર્ડિનન્સ તથા રેગ્યુલેશન પ્રવેશ પરીક્ષા અને પરિણામને ધ્યાને લઈ દર્શાવેલ છે ? હા
૩. આ અભ્યાસક્રમમાં Multiple Entry and Exit ની જોગવાઈ કરેલ છે ? હા
૪. આ અભ્યાસક્રમ NEP 2020 ને ધ્યાને લઈ યુજીસી દ્વારા પ્રકાશિત કરાયેલ Curricular and Credit Frame Work for 4 Year Under Graduate Program ગાઈડલાઈન્સ તથા રાજ્ય સરકારશ્રીના તા. ૧૧/૦૭/૨૦૨૩ ના ઠરાવ મુજબ તૈયાર કરવામાં આવેલ છે ? હા
૫. IKS તથા VAC આનુસંગિક અભ્યાસક્રમ તથા બાસ્કેટ રાજ્ય સરકારશ્રીના તા. ૧૧/૦૭/૨૦૨૩ના ઠરાવ મુજબ તૈયાર કરવામાં આવેલ છે ? હા

Course Structure

Semester 6

Sr. No.	Course Type	Course Code	Title of the Course	Course Credit
✓ 1	Discipline Specific Core (Major)	DSC 601	ઈશ્વરકૃષ્ણપ્રણીતા સાંખ્યાકારિકા	4
✓ 2	Discipline Specific Core (Major)	DSC 602	ધર્મશાસ્ત્ર : મનુસ્મૃતિ અ. ૩	4
✓ 3	Discipline Specific Core (Major)	DSC 603	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અ. ૧૦ થી ૧૮	4
✓ 4	Interdisciplinary Courses (Minor)	IDC 601	મહાકવિ અશ્વઘોષવિરચિત 'સૌંદર્યનંદ' સર્ગ ૩ અને ૪	4
✓ 5	Ability Enhancement Courses	AEC 601	મહાકવિ ભાસ વિરચિત 'મધ્યમવ્યાયોગ'	2
✓ 6	Internship	Internship	વિવિધ ક્ષેત્રોમાં પ્રત્યક્ષકાર્યનો અનુભવ	4
	Total Credits			22

Saurashtra University

Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020

Subject: **Sanskrit**

B.A. Semester - VI

Discipline Specific Core (Major)

Course (Paper) Name & No.: **DSC 601, ઈશ્વરકૃષ્ણપ્રણીતા સાંખ્યકારિકા** ✓

Course (Paper) Unique Code:

Exam Time Duration: 2 Hrs

Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	6	Discipline Specific Core	4	50	50	-	100

Course Outcomes:

- સાંખ્યદર્શનની પરંપરાનો પરિચય મેળવે
- સાંખ્યકારિકામાં પ્રતિપાદ્ય વિષયોથી માહિતગાર થાય
- સાંખ્યની પુરુષ-પ્રકૃતિમીમાંસાથી અવગત થાય.

૧. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા

૨. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા

૩. Value added-Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા

૪. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N

Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N

૫. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N

૬. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા

૭. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા

૮. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા

Course Contents:

Unit -1	દર્શનશાસ્ત્રનો પરિચય, સાંખ્યદર્શનની પરંપરા, સાંખ્યદર્શનના સિદ્ધાંતો, આચાર્ય ઈશ્વરકૃષ્ણનો પરિચય
Unit-2	સાંખ્યકારિકા ૦૧ થી ૧૮
Unit-3	સાંખ્યકારિકા ૧૯ થી ૩૬
Unit-4	સાંખ્યકારિકા ૩૭ થી ૫૪
Unit-5	સાંખ્યકારિકા ૫૫ થી ૭૨

Reference Books:

- સાંખ્યકારિકા, શ્રીજીવાનન્દવિદ્યાસાગરભટ્ટાચાર્ય, સરસ્વતી યન્ત્રાલય, કલિકાતા, ૧૮૯૨.
- સાંખ્યકારિકા, પંડિત મોતીરામ વેલજી, કોપીરાઈટ ગુજરાત વિદ્યાપીઠ, અમદાવાદ.
- Sankhya Aphorisms of Kapila, J. R. Bllantyne, The Asiatic society of Bengal, Calcutta, 1865.
- Sankhya-Pravachan-BhAshya, Ed. Fitz-Edward Hall, The Asiatic society of Bengal, Calcutta, 1856.
- સાંખ્યકારિકા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.

નોંધ: પેપર-સેટિંગમાં દરેક યુનિટને સરખું મહત્વ આપવું

Saurashtra University

Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020

Subject: **Sanskrit**

B.A. Semester - VI

Discipline Specific Core (Major)

Course (Paper) Name & No.: **DSC 602, ધર્મશાસ્ત્ર : મનુસ્મૃતિ અ. ૩** ✓

Course (Paper) Unique Code:

Exam Time Duration: 2 Hrs

Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	6	Discipline Specific Core	4	50	50	-	100

Course Outcomes:

- સંસ્કૃતની ધર્મશાસ્ત્રીય પરંપરાથી પરિચિત થાય
- ભારતીય સંસ્કૃતિના સ્વરૂપથી માહિતગાર થાય
- ભારતીય વિવાહપ્રથાની વિગતે માહિતી પ્રાપ્ત કરે

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા

2. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા

3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા

4. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N

5. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N

6. દ્વિત્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા

7. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા

8. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા

Course Contents:

Unit -1	ધર્મશાસ્ત્રનો ઉદ્ભવ, સ્વરૂપ, વિકાસ, પરિચય, સ્મૃતિઓનો પરિચય (યાજ્ઞવલ્કય, પરાશર, નારદ)
Unit-2	સ્મૃતિઓનો રચનાકાલ, મનુસ્મૃતિનું ગ્રંથકર્તૃત્વ, મનુનો પરિચય, મનુસ્મૃતિની સમીક્ષા, વર્ણવિષયો
Unit-3	મનુસ્મૃતિ અ. ૩, અનુવાદ (વિવરણ સાથે), પારિભાષિક શબ્દનોંધ, જનરલ પ્રશ્નો અને ટૂંકનોંધ
Unit-4	મનુસ્મૃતિ અ. ૩, અનુવાદ (વિવરણ સાથે), પારિભાષિક શબ્દનોંધ, જનરલ પ્રશ્નો અને ટૂંકનોંધ
Unit-5	મનુસ્મૃતિ અ. ૩, અનુવાદ (વિવરણ સાથે), પારિભાષિક શબ્દનોંધ, જનરલ પ્રશ્નો અને ટૂંકનોંધ

Reference Books:

1	ધર્મશાસ્ત્ર का इतिहास, डॉ. पांडुरंग वामन काणे, भाग १ से ५, उत्तर प्रदेश हिन्दी संस्थान, लखनऊ, १९६३ से १९९२
2	भारतीय धर्मशास्त्राचार्य और उनका इतिहास, वाचस्पति गैरोला, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी
3	मनुस्मृति., डॉ. गजाननशास्त्री मुसलगांवकर, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
4	श्री मनुस्मृति (गुजराती सरलार्थ साथे), शास्त्री गिरिजशंकर मयाशंकर, सस्तु साहित्यवर्धक कार्यालय, ભદ્ર પાસે, અમદાવાદ.
5	Manusmriti, Trans. M. N. Dutt, Edt. R. N. Sharma, Chaukhamba Vidyabhavan, Varanasi.

નોંધ: ૧ પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટજ આપવું.

aurashtra University

Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020

Subject: Sanskrit
B.A. Semester - VI

Discipline Specific Core (Major)

Course (Paper) Name & No.: DSC 603, શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા, અ. ૧૦ થી ૧૮ ✓

Course (Paper) Unique Code:
Exam Time Duration: 2 Hrs

Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	6	Discipline Specific Core	4	50	50	-	100

Course Outcomes:

- ભારતીય દર્શનના ક્ષેત્રે પ્રસ્થાનત્રયીનું સ્થાન અને મહત્વને સમજે.
- ભારતીય દર્શનમાં શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના સ્થાનને જાણે.
- શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના સિદ્ધાંતોને ગ્રહણ કરે.

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા
2. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા
4. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N
- Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N
5. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N
6. દ્વિયાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા
7. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા
8. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા

Course Contents:

Unit-1	ભારતીય દર્શનમાં પ્રસ્થાનત્રયીનું સ્થાન અને મહત્વ, ઉપનિષદો, બ્રહ્મસૂત્ર અને શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના મૂળભૂત સિદ્ધાંતો, શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતામાં જીવન જીવવાની કળા, શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાની દાર્શનિકતા
Unit-2	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય ૧૦ થી ૧૧
Unit-3	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય ૧૨ થી ૧૩
Unit-4	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય ૧૪ થી ૧૬
Unit-5	શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા અધ્યાય ૧૭ થી ૧૮

Reference Books:

1. ભારતીય દર્શન, ઉમાશંકર મિશ્ર, લખનૌ, ૧૯૫૭
2. ભારતીય દર્શન, પ્રા. સી. વી. રાવળ, પ્રજ્ઞા પ્રકાશન, અમદાવાદ, ૨૦૦૬
3. ઉપનિષદ વિમર્શ, ડૉ. આર. પી. મહેતા, મહર્ષિ વેદ વિજ્ઞાન અકાદમી, અમદાવાદ, ૧૯૮૭
4. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા (સંપૂર્ણ), ડૉ. શાંતિકુમાર પંડ્યા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
5. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા એક નૂતન અભિગમ, ડૉ. કુસુમબા જાડેજા, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.

- નોંધ: ૧. શ્લોકપૂર્તિ અધ્યાય-૧૨, શ્લોક ૧૩ થી ૨૦ તથા અધ્યાય-૧૫, શ્લોક ૦૧ થી ૨૦માંથી પૂછવી.
૨. શ્લોકોનો અનુવાદ તથા સમજૂતિ માત્ર અધ્યાય ૧૦ થી ૧૫માંથી જ પૂછવા.
૩. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટજ આપવું.

Saurashtra University

Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020

Subject : **Sanskrit**

B.A. Semester - VI

Inter-disciplinary Courses (Minor)

Course (Paper) Name & No.: IDC - 601, મહાકવિ અશ્વઘોષ વિરચિત 'સૌંદરનંદ' (સર્ગ ૩ અને ૪) ✓

Course (Paper) Unique Code :

Exam Time Duration : 2 Hrs

Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	6	Inter-disciplinary Courses	4	50	50	-	100

Course Outcomes:

- અશ્વઘોષ કે જીવન ઓર સૃજન સે પરિચિત હોંગે ।
- સૌંદરનંદ કી વિષયવસ્તુ કા જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરે ।
- મહાકાવ્ય કે લક્ષણ ઓર સ્વરૂપ સે પરિચિત હોવે ।

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા
2. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા
4. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N
5. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N
6. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા
7. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા
8. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા

Course Contents:

Unit -1	મહાકાવ્યોની પરંપરા, મહાકવિ અશ્વઘોષનું જીવન અને વ્યક્તિત્વ, અશ્વઘોષનો સમય, સાહિત્યસર્જન
Unit-2	અશ્વઘોષની કાવ્યશૈલી, વિદ્વતા, સૌંદરનંદનો મૂળસ્રોત, સૌંદરનંદ મહાકાવ્ય તરીકે
Unit-3	સૌંદરનંદ, સર્ગ ૩
Unit-4	સૌંદરનંદ, સર્ગ ૩
Unit-5	સૌંદરનંદ, સર્ગ ૪

Reference Books:

- 1 સંસ્કૃત સાહિત્ય કા ઇતિહાસ, ડૉ. બલદેવ ઉપાધ્યાય, શારદા મંદિર પ્રકાશન, વારાણસી, ૧૯૬૦.
- 2 સંસ્કૃત સાહિત્યનો ઇતિહાસ, પ્રોફે. જિતેન્દ્ર દેસાઈ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ.
- 3 સૌંદરનંદમ્ કાવ્યમ્, સંપા. મ.મ. શ્રીહરપ્રસાદશાસ્ત્રી, એસિયાટિક સોસાયટી, કલકત્તા, ૧૯૧૦
- 4 સૌંદરનંદ કાવ્ય, સંપા. સૂર્યનારાયણ ચૌધરી, પૂર્ણિયા કોલેજ, પૂર્ણિયા (બિહાર), દ્વિતીય સંસ્કરણ, ૧૯૫૬
- 5 The Saundarananda of Asvaghosa, Ed. By E. H. Johnston, Uni. Of Panjab, Lahore, 1928

- નોંધ: ૧. શ્લોકોનું ભાષાંતર તથા સંદર્ભો માત્ર સૌંદરનંદ, સર્ગ-૩માંથી જ પૂછવા.
૨. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટજ આપવું.

Saurashtra University

Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020

Subject: Sanskrit

B.A. Semester - VI

Ability Enhancement Course

Course (Paper) Name & No.: AEC 601, મહાકવિ ભાસ વિરચિત 'મધ્યમવ્યાયોગ' ✓

Course (Paper) Unique Code:

Exam Time Duration: 1hr.

Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	6	Ability Enhancement Course	2	25	25	--	50

Course Outcomes:

- મહાકવિ ભાસની કૃતિઓનો પરિચય મેળવશે.
- મહાકવિ ભાસકાલીન સમાજ વિશે માહિતગાર થશે.
- 'મધ્યમવ્યાયોગ' રૂપકના સ્વરૂપ અને વિશેષતાઓને જાણશે.

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા

2. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા

3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા

4. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N

Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N

5. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N

6. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા

7. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા

8. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા

Course Contents:

Unit -1	મહાકવિ ભાસનું જીવન, ભાસનું કવન, ભાસનો સમય, ભાસની શૈલી, ભાસકાલીન સમાજ
Unit-2	'મધ્યમવ્યાયોગ'નું કથાવસ્તુ, આધારસ્થાન, સાહિત્યપ્રકાર, શીર્ષક, 'મધ્યમ' શબ્દનો અર્થવિસ્તાર
Unit-3	'મધ્યમવ્યાયોગ'નાં પાત્રો - ભીમ, ઘટોત્કચ, હિડિબા, બ્રાહ્મણકુટુંબ, ભીમ અને ઘટોત્કચનું મિલન, ભીમ અને હિડિબાનું મિલન

Reference Books:

1	Madhyamavyāyog of Bhāsa, Edt. T. Gaṇapati Śāstri, Trivandrum Sanskrit Series No. XXII, 1912
2	ભાસ કે નાટક, સ્વ.પં. ચન્દ્રશેખર ઉપાધ્યાય, ભાગ-1, પ્રથમ સંસ્કરણ, ૨૦૦૧, નાગ પબ્લિશર્સ, દિલ્હી.
3	મધ્યમવ્યાયોગ, ડૉ. રંજના એ. અવસ્થી, પાશ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, પાંચમી આવૃત્તિ, ૨૦૧૧
4	ભાસ, લે. વી. વેંકટાયલમ્, અનુ. ગૌતમ પટેલ, સંસ્કૃત સાહિત્ય અકાદમી, ગાંધીનગર, પ્રથમ આવૃત્તિ, ૧૯૯૧.
5	મહાકવિ ભાસ, ડૉ. ઊર્મિ શાહ, ડિવાઈન પબ્લિકેશન, અમદાવાદ, પ્રથમ આવૃત્તિ, ૨૦૦૭

નોંધ: ૧. પ્રત્યેક યુનિટને સમાન વેઈટેજ આપવું.

૨. આ પેપરમાં ભાષાંતર પૂછવાનું નથી.

Saurashtra University

Syllabus of B.A. for the Subject of Sanskrit as per NEP 2020

Subject: **Sanskrit**

B.A. Semester - VI Experiential learning

Course (Paper) Name & No.: Internship - વિવિધ ક્ષેત્રોમાં પ્રત્યક્ષકાર્યનો અનુભવ ✓

Course (Paper) Unique Code:

Exam Time Duration: 1hr.

Name of Programme	Semester	Course Groups	Credit	Internal Marks	External Marks	Practical / Viva Marks	Total Marks
UG	6	Internship	4	100	--	--	100

Course Outcomes:

- પોતાના સૈદ્ધાન્તિક જ્ઞાનનો વ્યવહારમાં પ્રયોગ કરવાનો અભ્યાસ મેળવશે.
- વિવિધ ક્ષેત્રોમાં જઈને વિવિધ અનુભવો મેળવી સ્વવિકાસ કરી શકશે.
- સ્નાતક કક્ષાના અભ્યાસ બાદ પોતાના અને પરિવારના નિર્વાહ માટે કંઈક અર્થોપાર્જન કરવા સમર્થ બનશે.

1. Course Outcomes દરેક વિષયની શરૂઆતમાં દર્શાવેલ છે? હા
2. Employability / Entrepreneurship / Skill Development પર કેન્દ્રિત થયેલ છે કે નહિ? હા
3. Value added Courses Imparting Transferable and Life Skills ના ગુણો ધરાવે છે? હા
4. Programme Major Y/N Minor Programme Y/N Skill Enhancement Courses Y/N Ability Enhancement Courses Y/N Value Added Courses Y/N Exit/Vocational Courses Y/N
5. Holistic Education Y/N Multidisciplinary Y/N Interdisciplinary Y/N IKS Y/N
6. દિવ્યાંગ માટે વિષય અંતર્ગત આનુસંગિક જોગવાઈ કરાયેલ છે? હા
7. New India Literacy Programmed (NILP) મુજબનો વિષય છે? હા
8. Swayam પ્લેટફોર્મ પરના MOOC વિષય પર આધારિત આ વિષય છે? હા

Course Contents:

ક્રમ	નીચે પ્રમાણેનાં ક્ષેત્રોમાં જઈને ૧૨૦ કલાકનો પ્રત્યક્ષ અનુભવ મેળવવો.
૧	સંસ્કૃત પાઠશાળા કે સંસ્થામાં જઈને તેની ગતિવિધિઓમાં સામેલ થવું.
૨	કોઈ હસ્તપ્રત ગ્રંથ ભંડારમાં જઈને સ્વાનુભવ મેળવવો.
૩	યોગ સાથે સંકળાયેલ સંસ્થાનામાં જઈને યોગનું પ્રાયોગિક જ્ઞાન મેળવવું અને તેનો વિનિયોગ કરવો.
૪	આયુર્વેદ સાથે સંકળાયેલ સંસ્થામાં સ્વાનુભવ મેળવવો.
૫	સંસ્કૃત લિપિવિધાને લગતા કાર્યમાં સ્વાનુભવ મેળવવો.
૬	સંસ્કૃત સંભાષણના અધ્યયન-પ્રશિક્ષણનો અનુભવ મેળવવો.
૭	સંસ્કૃત પત્રકારત્વના ક્ષેત્રમાં અનુભવ મેળવવો.
૮	પૂર્ણ રીડીંગ અને ગ્રંથ પ્રકાશનનો અનુભવ મેળવવો.
૯	ભગવદ્ગીતાના જ્ઞાન અને મૂલ્યો પ્રત્યે સમાજિક અભિમુખતા પ્રેરે તેવા કાર્યોમાં પ્રત્યક્ષ સહભાગી થવું.
૧૦	અનુવાદ કૌશલ્યનું સંવર્ધન કરતી પ્રવૃત્તિમાં જોડાવું.